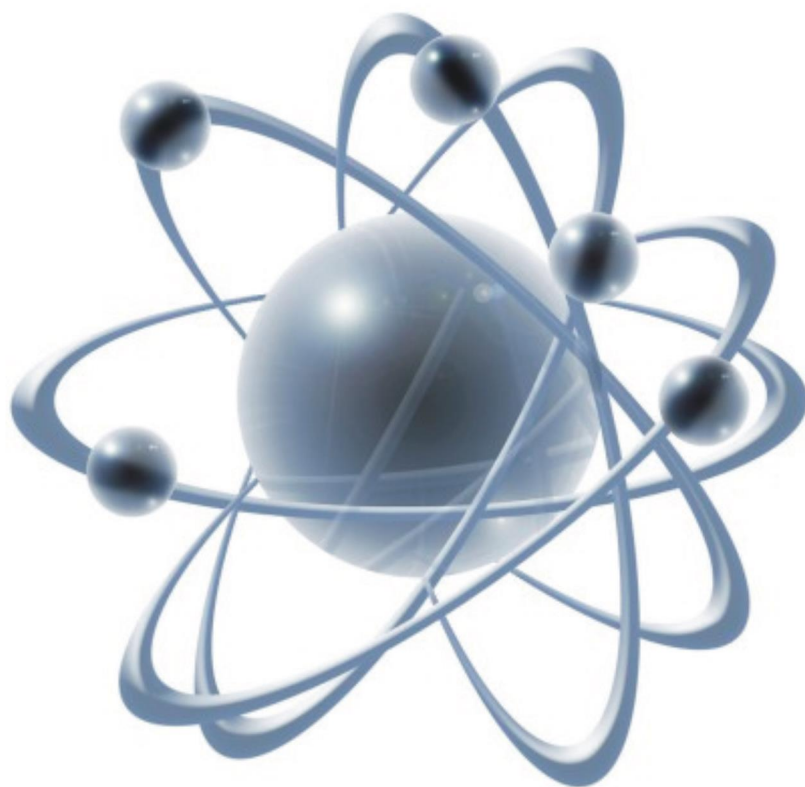

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОБЛАСТІ

Статистичний збірник

Ужгород 2016

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ
У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ ОБЛАСТІ**

у 2015 році

Статистичний збірник

УЖГОРОД
2016

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Закарпатській області**

За редакцією В.І. Онофрія

У збірнику вміщено дані про науковий потенціал Закарпатської області у 2015р. порівняно з минулими роками.
Розрахований на широке коло читачів.

Головне управління статистики у Закарпатській області

- адреса: вул.Гойди, 11, м.Ужгород, 88008, Україна
- телефон: 3-31-77
- факс: 3-31-77
- електронна пошта: stat@uz.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.uz.ukrstat.gov.ua

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник "Наукова та інноваційна діяльність області " містить основні статистичні дані, що характеризують науковий та інноваційний потенціал області, а також створення та використання передових виробничих технологій на промислових підприємствах області.

У збірнику наведено статистичні дані про структуру наукових та інноваційних організацій, чисельність та характеристику наукового та інноваційного потенціалу області, обсяги фінансування наукових досліджень та розробок у 2005–2015рр., наведено порівняння окремих показників Закарпаття з іншими регіонами України.

При підготовці збірника використано дані державної статистичної звітності за формами 3-наука "Звіт про виконання наукових та науково-технічних робіт", №1-інновація "Обстеження інноваційної діяльності промислових підприємств", та 1-НК (річна) "Звіт про роботу аспірантури та докторантури". Форми ДН "Картка обліку доктора наук", КН "Картка обліку кандидата наук" відмінені (Наказ №362 від 21.12.2015р.).

Дані у збірнику наведено як у цілому по області, так і в розрізі адміністративно-територіальних одиниць, галузях економіки та науки, видами робіт та секторами науки. Збірник доповнено графіками та діаграмами, що дають наочне уявлення про подану інформацію.

СКОРОЧЕННЯ У ЗБІРНИКУ

в.п. – відсотковий пункт
грн. – гривня
м. – місто
од – одиниць
р. – рік
рр. – роки
табл. – таблиця
тис. – тисяча
у т.ч. – у тому числі
% – відсоток

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–) – явищ не було
Крапки (...) – відомості відсутні
"з них", "у тому числі" – означає, що наведено не всі доданки загальної суми. Мають місце випадки, коли наведено не всі доданки загальної суми, а при округленні сума складових не дорівнює підсумку.

ЗМІСТ

Передмова	3
Скорочення	4
Умовні позначення	4
1. СТРУКТУРА НАУКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	11
1.1. Мережа наукових організацій Закарпаття у 2015 році	11
1.2. Кількість організацій, що виконували наукові дослідження та розробки, по містах та районах	12
1.3. Структура організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, у 2015 році	12
1.4. Питома вага організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями науки	13
2. НАУКОВІ КАДРИ	14
2.1. Динаміка кількості працівників наукових організацій	14
2.2. Кількість працівників наукових організацій	15
2.3. Кількість працівників основної діяльності наукових організацій по містах та районах	15
2.4. Кількість фахівців, які виконують наукові дослідження, по містах та районах	16
2.5. Кількість спеціалістів наукових організацій по містах та районах у 2015 році	16
2.6. Кількість виконавців наукових та науково-технічних робіт за галузями наук у 2015 році	17
2.7. Розподіл дослідників за віком у 2015 році	17
2.8. Розподіл дослідників по містах та районах у 2015 році	18
2.9. Кількість працівників-сумісників, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за галузями наук у 2015 році	18
3. ФАХІВЦІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	19
3.1. Наукові кадри вищої кваліфікації, зайняті в економіці області	22
3.2. Кількість докторів наук за галузями наук	22
3.3. Кількість докторів наук за вченим званням	22
3.4. Кількість докторів наук по містах та районах	23
3.5. Розподіл докторів наук за віком	23
3.6. Кількість кандидатів наук за галузями наук	24
3.7. Розподіл кандидатів наук за віком	24
3.8. Розподіл кандидатів наук по видах організацій	25
3.9. Розподіл кандидатів наук за вченим званням	25

4. ФІНАНСУВАННЯ	26
4.1. Динаміка обсягів фінансування наукових та науково-технічних робіт	26
4.2. Джерела фінансування наукових та науково-технічних робіт	27
4.3. Структура джерел фінансування наукових та науково-технічних робіт	27
4.4. Фінансування наукових та науково-технічних робіт наукових організацій за секторами науки у 2015 році	27
4.5. Фінансування наукових та науково-технічних робіт наукових організацій за галузями наук у 2015 році	28
4.6. Фінансування наукових та науково-технічних робіт наукових організацій по містах та районах у 2015 році	28
4.7. Розподіл обсягу науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, за видами робіт	29
4.8. Обсяг науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій (підприємств), за видами робіт	29
4.9. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних підприємствами, по містах та районах у 2015 році	30
4.10. Обсяг науково-дослідних робіт, виконаних науковими організаціями, за видами робіт та галузями наук у 2015 році	31
4.11. Обсяг науково-дослідних робіт, виконаних науковими організаціями, за видами робіт по містах та районах у 2015 році	31
4.12. Валові витрати на виконання науково-технічних робіт за видами робіт та галузями наук у 2015 році	32
4.13. Розподіл внутрішніх поточних витрат на наукові та науково-технічні роботи за видами робіт та секторами науки у 2015 році	32
5. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	33
5.1. Кількість виконуваних наукових та науково-технічних робіт за галузями наук у 2015 році	33
5.2. Кількість виконаних робіт за галузями наук у 2015 році	34
5.3. Кількість виконаних робіт з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки за галузями наук у 2015 році	34
5.4. Патентно-ліцензійна діяльність підприємств у 2015 році	35
5.5. Кількість друкованих робіт наукових організацій	35
5.6. Кількість друкованих робіт наукових організацій за галузями наук у 2015 році	36
5.7. Кількість друкованих робіт наукових організацій по м.Ужгород та районах у 2015 році	36
5.8. Вїзди наукових працівників за кордон у 2015 році	37
5.9. Міжнародне співробітництво наукових організацій у 2015 році	37
6. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	38
6.1. Групування обстежених промислових підприємств за напрямками проведених інновацій	39

6.2. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю	40
6.3. Питома вага інноваційно активних підприємств області	40
6.4. Питома вага підприємств, що впроваджували інновації	40
6.5. Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами діяльності	41
6.6. Кількість інноваційно активних промислових підприємств за видами діяльності	42
6.7. Інноваційна діяльність промислових підприємств за регіонами у 2015 році	43
6.8. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2010 році	44
6.9. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2011 році	45
6.10. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2012 році	46
6.11. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2013 році	47
6.12. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2014 році	48
6.13. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, по містах та районах у 2015 році	49
6.14. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2010 році	50
6.15. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2011 році	51
6.16. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2012 році	52
6.17. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2013 році	53
6.18. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2014 році	54
6.19. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації , за типами інновацій по містах та районах у 2015 році	55
6.20. Кількість підприємств, що впроваджували інновації, за типами інновацій та регіонами у 2015 році	56
6.21. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2010 році	57
6.22. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2011 році	58

6.23. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2012 році	59
6.24. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2013 році	60
6.25. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2014 році	61
6.26. Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості інноваційно активних за видами діяльності у 2015 році	62
6.27. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат у промисловості	63
6.28. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2010 році	64
6.29. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2011 році	65
6.30. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2012 році	66
6.31. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2013 році	67
6.32. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2014 році	68
6.33. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат та видами діяльності у 2015 році	69
6.34. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2010 році	70
6.35. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2011 році	71
6.36. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2012 році	72
6.37. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2013 році	73
6.38. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2014 році	74
6.39. Розподіл загального обсягу інноваційних витрат за напрямами витрат по містах та районах у 2015 році	75
6.40. Групування обстежених промислових підприємств за джерелами фінансування інноваційних заходів	76
6.41. Кількість промислових підприємств, що займались інноваційною діяльністю, за джерелами фінансування по областях Західного регіону у 2015 році	76
6.42. Розподіл обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості	77

6.43. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2010 році.....	78
6.44. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2011 році	79
6.45. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2012 році	80
6.46. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2013 році	81
6.47. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2014 році	82
6.48. Розподіл загального обсягу фінансування інноваційних витрат за видами діяльності у 2015 році	83
6.49. Динаміка обсягу фінансування інноваційних витрат по містах та районах	84
6.50. Впровадження та освоєння технологічних інновацій	84
6.51. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання та передання нових технологій по областях Західного регіону у 2014 році	85
6.52. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання та передання нових технологій по областях Західного регіону у 2015 році	85
6.53. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2010 році	86
6.54. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2011 році	87
6.55. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2012 році	88
6.56. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2013 році	89
6.57. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2014 році	90
6.58. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій за видами діяльності у 2015 році	91
6.59. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2010 році	92

6.60. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2011 році	93
6.61. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2012 році	94
6.62. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2013 році	95
6.63. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2014 році	96
6.64. Впровадження нових технологічних процесів, інноваційних видів продукції, придбання нових технологій по містах та районах у 2015 році	97
6.65. Динаміка кількості придбаних нових технологій (технічних досягнень) по містах та районах	98
6.66. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2010 році	99
6.67. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2011 році	100
6.68. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2012 році	101
6.69. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2013 році	102
6.70. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2014 році	103
6.71. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за видами діяльності у 2015 році	104
6.72. Динаміка обсягу реалізованої інноваційної продукції промислових підприємств по містах та районах	105
6.73. Питома вага реалізації інноваційної продукції областей Західного регіону у загальнодержавному обсязі за 2015 рік	105
6.74. Обсяг реалізованої інноваційної продукції по містах та районах у 2015 році	106
6.75. Динаміка обсягу реалізованої інноваційної продукції за межі України по містах та районах	107
6.76. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами діяльності	108
6.77. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за межі України за видами діяльності	109
7. Визначення основних термінів	110

7. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

До наукових та науково-технічних робіт ураховуються наукові дослідження та розробки і науково-технічні послуги.

З 2006р. організації та підприємства, які виконують лише науково-технічні послуги, *звіт не складають*.

Кількість науковців – кількість наукових та інженерно-технічних працівників, які професійно займаються науковими дослідженнями і розробками і безпосередньо беруть участь у створенні нових знань, а також спеціалістів, які виконують технічні та допоміжні функції, пов'язані з проведенням наукових досліджень і розробок (до них включаються дослідники і техніки).

Кількість працівників основної діяльності - це загальна кількість працівників організації, зайнятих в основному чи допоміжному видах діяльності, який класифікується за кодом 72 КВЕД-2010.

До кількості працівників наукових організацій (які виконують дослідні, експериментальні та науково-дослідні роботи) відносять дослідників, техніків, допоміжний персонал та інших працівників самостійних науково-дослідних, конструкторських, проектно-конструкторських організацій, а також працівників лабораторій або відокремлених підрозділів у вищих навчальних закладах чи на підприємствах, основною діяльністю яких є виконання наукових та науково-технічних робіт.

Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт – загальна сума витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт власними силами організації. До витрат включають витрати на оплату праці, матеріальні витрати та інші поточні витрати, капітальні вкладення (за винятком суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних засобів). У зазначений обсяг витрат не включають витрати на виконання робіт (послуг), що не є науково-технічними, а також платні послуги населенню.

Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт — обсяг робіт, що визначається як загальна вартість виконаних власними силами наукової організації фундаментальних, прикладних досліджень, науково-технічних розробок, а також наданих науково-технічних послуг (без податку на додану вартість).

Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт – загальна сума витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт власними силами організації. До витрат включають витрати на оплату праці, матеріальні витрати та інші поточні витрати, капітальні вкладення (за винятком суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення

основних засобів). У зазначений обсяг витрат не включають витрати на виконання робіт (послуг), що не є науково-технічними, а також платні послуги населенню.

Обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт — обсяг робіт, що визначається як загальна вартість виконаних власними силами наукової організації фундаментальних, прикладних досліджень, науково-технічних розробок, а також наданих науково-технічних послуг (без податку на додану вартість).

Під **інноваційною діяльністю** розуміють усі наукові, технологічні, організаційні, фінансові й комерційні дії, що призводять до здійснення інновацій або задумані з цією метою. До інноваційної діяльності входять дослідження і розробки, не пов'язані прямо з підготовкою конкретної інновації.

Під **інновацією** розуміють введення у вживання будь-якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару, послуги) або процесу, нового методу маркетингу чи нового організаційного методу в діяльності підприємства (організації), організації робочих місць або зовнішніх зв'язків. Інноваційна продукція поділяється на нову для ринку та нову для підприємства.

Підприємство (організація) вважається **інноваційним**, якщо воно впровадило будь-яку інновацію за період часу, визначений при обстеженні.

Інновація є **новою для ринку**, коли підприємство (організація), що впровадило інновацію першим виводить її на свій ринок. Під ринком розуміють уявлення самого підприємства (організації) про ринок, де воно діє, і який може складатися з власне підприємства, що звітує, в сукупності з її конкурентами, можливо, з урахуванням географічного аспекту чи типової серії продуктів. Під географічним аспектом мається на увазі ринок, до якого можуть входити як вітчизняні, так і міжнародні підприємства.

Мінімальний рівень новизни для зарахування будь-якої зміни до категорії "інновація" визначається як **нове для підприємства (організації)**. Продукт вже може використовуватись (виготовлятися) на інших підприємствах (організаціях), але якщо він є новим або істотно поліпшеним для даного підприємства (організації), то така зміна розглядається для нього як інновація.

Інноваційна продукція — це продукція, яка є новою або значно удосконаленою в частині її властивостей або способів використання. Новими продуктами вважаються товари та послуги, що суттєво відрізняються своїми характеристиками або призначенням від продуктів, що виготовлялися підприємством (організацією) раніше. Значні покращення можуть здійснюватися за рахунок змін в матеріалах, компонентах та інших характеристиках виробів, що покращують їх властивості. Сюди включаються

значні вдосконалення в технічних характеристиках, компонентах та матеріалах, у вбудованому програмному забезпеченню та інших функціональних характеристиках.

До *обсягу інноваційної продукції* віднесена вищезазначена продукція, що впроваджувалася у виробництво протягом останніх трьох років і реалізована на вітчизняному ринку.

Загальна сума *витрат на технологічні інновації* складається з поточних і капітальних витрат, направлених на: виконання досліджень і розробок; придбання нових технологій, виробниче проектування, інші види підготовки виробництва для випуску нових продуктів, впровадження нових методів їхнього виробництва; придбання машин, обладнання, установок, інших основних засобів, пов'язаних із упровадженням інновацій; маркетинг, рекламу та інші витрати.

Винахід (корисна модель) – результат інтелектуальної діяльності людини у будь-якій сфері технології. Об'єктом винаходу (корисної моделі) може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо) або процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу.

Промисловий зразок – результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання. Об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбовування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб.

У зв'язку із змінами в організації та проведенні державного статистичного спостереження щодо інноваційної діяльності промислового підприємства безпосереднє порівняння даних за 2015р. з аналогічними даними попередніх років є некоректним.